

Provinciale State Noord-Holland:

2020

Democratie en Rechtstaat
Een verkenning rondom de impact van
Art120Gw

Door: Monique Sparla

Ter inspiratie

Sleutelwoorden in een democratische rechtsorde zijn
'tegenwicht', 'tegenspraak' en 'tegenmacht'.

Voor het handhaven van een gematigde staatsvorm is cruciaal dat de macht niet in één hand rust, maar dat er een evenwicht van machten bestaat.

Herman Tjeenk Willink

Groter denken Kleiner doen (pag 23/24)

- Waarom heeft Nederland sinds 1983 Artikel 120 in de grondwet en hebben burgers van het Koninkrijk der Nederlanden in het algemeen sinds 2010 geen directe toegang tot het rijks instituut het constitutionele hof ?
- Nederlandse burgers hebben specifiek vanaf 2010 geheel geen toegang tot het rijks instituut het constitutionele hof. Terwijl de ministeriële verantwoordelijkheid in Nederland ligt.

Democratie en Rechtstaat

- Welke verantwoordelijkheid ligt er bij de (decentrale) Politiek als er in onze constitutionele monarchie een Art120 in haar grondwet heeft
- Er geen toegang is voor burgers tot het rijks instituut het constitutioneel hof
- In welke mate is de (decentrale) politiek zich bewust van de verantwoordelijkheid die hierdoor bij hun ligt?

3 vragen

- Wie is de regering in Nederland?
- Bent u bekend met het Statuut der Nederlanden?
- Bent u bekend met Art120Gw en het gevolg dat dit heeft voor het werk dat u politiek verricht?

De regering

- De regering bestaat uit de koning en alle ministers. Het kabinet bestaat uit alle ministers en alle staatssecretarissen.
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002154/2017-11-17>

De constitutionele monarchie

- Nederland is een constitutionele monarchie.
- Dat betekent dat de positie van de koning in de Grondwet staat, ook wel constitutie genoemd.
- In de Grondwet staat dat de koning samen met de ministers de regering vormt. De koning is het staatshoofd van het Koninkrijk der Nederlanden.
 - <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/grondwet-en-statuut/staatsvorm-nederland>

Het Statuut der Nederlanden

Artikel 5 en 9

Artikel 5

- Het koningschap met de troonopvolging, de in het Statuut genoemde organen van het Koninkrijk, de uitoefening van de koninklijke en de wetgevende macht in aangelegenheden van het Koninkrijk worden voor zover het Statuut hierin niet voorziet geregeld in de Grondwet voor het Koninkrijk.
- De Grondwet neemt de bepalingen van het Statuut in acht.

Artikel 9

- De Gevolmachtigde Minister legt, alvorens zijn betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur een eed of belofte van trouw aan de Koning en het Statuut af.
- Welke onderlinge relatie en afhankelijkheid ontstaat hierdoor?

De Trias politica

- *wetgevende macht,*
- *uitvoerende macht*
- *rechtsprekende macht.*
- Waar ligt de macht dankzij en door Art120Gw als
“De rechter treedt niet in de beoordeling van de grondwettigheid van wetten en verdragen”

De positie [⌘] van burgers met haar grondrechten als deze niet getoetst mogen worden.
Ook al is er een Artikel 93 en Art94

- Burgers kunnen in Nederland niet terecht bij de rechter als grondrechten geschonden worden (vanwege Art120),
 - Hierdoor ligt er veel meer verantwoordelijk bij politiek
 - Is de taak van de volksvertegenwoordiger hierdoor niet veel zwaarder (in meeste gevallen) dan deze wordt ervaren?

Politiek en democratie

- Kijken naar al de moties die u afgelopen jaar met elkaar heeft ingetrokken – aanvaard en verworpen heeft,
- In welke mate stelt u de belangen van de burgers centraal?
- Welke methode en model gebruikt u om de belangen te inventariseren?
- Welke methode gebruikt u om te toetsen of de ingetrokken – aanvaard en verworpen moties en de wetgeving die vanuit de provincie uitgevoerd worden geen grondrechten van burgers schenden?
- Hoe zijn de “checks and balances” van zelfregulering in uw provincie ontwikkelt?

- Politiek is grotendeels een leken bestuur, echter in haar wetgevende en beleidstaak dient ze dankzij Art120Gw in al haar handelen en afwegingen óók steeds de constitutionele toetsing te doen.
- Was u zich hiervan bewust?

Hoe controleert u uw macht?